

การมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี The Participation of Community Security Personnel for Crime Prevention in University Town: Muang Ake Community Village, Pathum Thani Province

ปัญญา เสนาคูณ*

Panchana Senakoon

จอมเดช ตรีเมฆ**

Jomdet Trimek

■ บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนเพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัยชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรค และเพื่อเสนอแนะแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่เทศบาล เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัย เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาคเอกชน ประธานชุมชนเมืองเอก อาสาสมัครกู้ภัยเมืองเอก อาสาสมัคร

* หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
Master of Arts in Criminology and Justice Administration, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University

** ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง คณะอาชญาวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
Director, Masters of Arts in Leadership in Society, Business and Politics, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University

Received: June 24, 2021 Revised: September 24, 2021 Accepted: October 11, 2021

ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพพร.) และนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นตัวแทนภาคประชาชน รวมทั้งหมด 15 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชั้น ตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff ดังนี้ (1) ไม่พบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย โดยส่วนมากจะเป็นการประสานขอความร่วมมือ รองลงมาเป็นการสนับสนุนด้านทรัพยากร และการเข้าร่วมในการบริหารตามลำดับ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เพื่อป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ส่วนมากเป็นการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคลตามลำดับ แต่ไม่พบการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ และ (4) ไม่พบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค พบว่า การป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ยังขาดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักที่มีกฎหมายรองรับ จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนไม่เพียงพอต่อพื้นที่และจำนวนประชากร ยังขาดการประสานงาน และการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน และกลุ่มอาสาสมัคร ส่วนประชาชนในพื้นที่ ยังไม่ให้ความร่วมมือและไม่ยอมรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนเท่าที่ควร ตลอดจนประชาชนบางส่วนขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือดูแลรักษาชุมชน

จากผลการวิจัยข้างต้นจึงมีข้อเสนอแนะ ให้มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก

ผลักดันให้มีระเบียบหรือกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายร่วมกัน บูรณาการการทำงานและสร้างแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง เพิ่มการสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนกับประชาชนสร้างความตระหนักให้คนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วม รวมถึงสร้างแรงจูงใจโดยอาจอยู่ในรูปแบบของค่าตอบแทนหรือรางวัลความภูมิใจ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันอาชญากรรม, ผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน, เมืองมหาวิทยาลัย, ชุมชน, หมู่บ้านเมืองเอก

■ Abstract

The purposes of this research were to study the participation, problems and obstacles, and to propose the resolution for crime prevention in the university town of Muang Ake community village by the participation of community security personnel. For the research methodology, the semi-structured interview was employed for data collection. The key informants were consisted of police officer and municipal staff as government sector representatives, community security personnel as private sector representatives, and Muang Ake community leader, rescue volunteers of

Muang Ake's center, civil defense volunteer and university student as public sector representatives in a total of 15 people.

The findings revealed that the four steps of participation based on Cohen & Uphoff were as follows: (1) No participation of decision making for crime prevention in the university community was noticed. (2) The crime prevention participation in the university community was mainly involved by the requested corporation, resource supports and the joint management, respectively. (3) The participation in crime prevention within the university town was mostly relied on the benefit of the community and their own personal benefits. However, no participation under material benefits was exhibited. (4) No participation in the evaluation of crime prevention within the university town was found. For the observed problems and obstacles, it showed that the lack of authorized agency by the law to respond for community security was apparent. Numbers of security staff and officers were comparably insufficient to the number of populations in the area. Furthermore, lack of cooperation among the institutions and volunteer groups was existing while the community members were not fully cooperated and did not accept the operation of the community security. Besides, some people were not aware of the importance of community cooperation for their own security.

From the results, the institutions which are responsible for the community, rule establishing and legislating in order to support the community security were suggested. More opportunities for the community to be participating, deciding act, rule establishing together with efficiency evaluation for the most advantageous to the community should be arranged. These will enhance the communication and understanding between community members and the security personnel. Likewise, the awareness of public on the community participation could be emphasized and motivated with incentive or encouragement reward.

Keywords: Participation, Crime prevention, Community security personnel, University town, Muang Ake, Community Village

■ บทนำ/ความเป็นมาของปัญหา

จากการพัฒนาและความเจริญอย่างรวดเร็วของชุมชน ที่ได้รับอิทธิพลจากการมีสถาบันการศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ ส่งผลให้มีประชากรเข้ามาอยู่ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนักศึกษา บุคลากรทางการศึกษา แรงงาน และชุมชนยังกลายเป็นเป้าหมายที่ดึงดูดการลงทุนของกลุ่มธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา ที่พักอาศัย ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า การคมนาคม สถานบันเทิง ตลอดจนกลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย เช่น บ่อนการพนัน การค้าบริการ

ทางเพศ และยาเสพติด ฯลฯ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เป็นลักษณะการขยายตัวในรูปแบบของเมืองมหาวิทยาลัย (University Town) (วิติยา ปิตัตถนาโพธิ์, 2555) และแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีการกำหนดแบบแผนในการใช้พื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน แต่การบังคับใช้ไม่ได้ครอบคลุมถึงบริเวณชุมชนโดยรอบ ซึ่งความเจริญนี้ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนบริเวณโดยรอบสถาบันอุดมศึกษา ที่ไม่ได้รับการวางแผนรองรับเพื่อการพัฒนาที่ชัดเจนและเหมาะสม การขยายตัวและเจริญเติบโตที่รวดเร็วอย่างไม่มีรูปแบบจึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนตามมา เช่น ความหนาแน่นของจำนวนประชากร จำนวนที่พักอาศัยที่ไม่เพียงพอ ปัญหาอาคาร และสิ่งก่อสร้างที่ไม่ตรงตามมาตรฐาน ปัญหาด้านสาธารณูปโภคที่ไม่เพียงพอ ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น

จังหวัดปทุมธานี เป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงการผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม มีนิคมและโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งในพื้นที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งจากสภาพของจังหวัดที่เป็นทั้งเมืองอุตสาหกรรมและเป็นเมืองทางการศึกษา จึงส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง และเมืองมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนรอบโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนรอบสถานศึกษา นอกจากนี้ จังหวัดปทุมธานียังเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของประชากรจากเมืองหลวงทั้งแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน

ทำการค้าและประกอบอาชีพ ประชากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้คนที่เข้ามาพักอาศัย จังหวัดปทุมธานีจึงกลายเป็นจังหวัดที่รองรับปัญหา ซึ่งเกิดขึ้นจากการขยายตัวของสังคมเมืองด้วย เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงานต่างด้าว และปัญหาอาชญากรรม ซึ่งจังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนปริมาณการรับแจ้งคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์และคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ โดยในปี พ.ศ. 2560 - 2562 สูงที่สุดในพื้นที่ภาค 1 และยังเป็นจังหวัดที่มีจำนวนมหาวิทยาลัยสูงที่สุดในพื้นที่ภาค 1 ที่มีถึง 8 แห่งด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563; สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี, 2562)

ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีมหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชน เป็นชุมชนที่มีโครงการหมู่บ้าน ธุรกิจที่พักอาศัยเอกชน ร้านค้าและบริการต่างๆ มีประชากรแฝงที่เกิดจากบุคลากรทางการศึกษา และแรงงานในพื้นที่จำนวนมาก ชุมชนเมืองเอกจึงเป็นชุมชนหนึ่ง ที่มีขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชนในด้านต่างๆ และมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อม การคมนาคม สภาพความเป็นอยู่ จนก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้อยู่ในชุมชน ผลกระทบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัยรังสิตคือ ความหวาดกลัวอาชญากรรม และการเกิดปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์ เช่น จี้ ปล้น ลักทรัพย์ เกิดขึ้นอยู่เสมอ (อัฏถกรธรรมศิริ, 2562)

จากการเกิดปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความเป็นอยู่อย่างปลอดภัยของชุมชนนั่นเองที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดความพยายามเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่โดยตรง อาสาสมัครและกลุ่มภาคประชาชนที่มีการรวมกลุ่ม เพื่อดูแลจัดการชุมชนของตนเองและมหาวิทยาลัยรังสิตในฐานะหน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ ที่มีการริเริ่มโครงการตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและอาสาสมัครภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และความปลอดภัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัย และประชาชนในเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จึงเหมาะสมที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อหาแนวทางการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต่อไป

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ในชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ในชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเสนอแนะแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน

■ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Brantingham and Faust (อ้างถึงใน วีระพงษ์ บุญโญภาส, สุพัตรา แผนวิจิต และนิพนธ์ ปัญญาเลิศกิตติ, 2556) เสนอแนวความคิดของการป้องกันปัญหาอาชญากรรมไว้ 3 แนวทาง ซึ่งคล้ายคลึงกับการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นแนวคิดการป้องกันที่เรียงลำดับจากการเกิดปัญหาอาชญากรรม ที่เริ่มตั้งแต่ก่อนการเกิดอาชญากรรม การป้องกันเมื่อปรากฏอาชญากรรมและการป้องกันหลังเกิดอาชญากรรม แบ่งเป็นขั้นตอนและเรียงลำดับดังนี้

- 1) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นแรก (primary crime prevention)

การป้องกันปัญหาอาชญากรรมในขั้นแรกนี้เป็นแนวทางการป้องกันปัญหาเบื้องต้นก่อนการเกิดปัญหาอาชญากรรม เพื่อเป็นการลดความหวาดกลัวอาชญากรรมของชุมชน และลดปัญหาการเกิดอาชญากรรม โดยเป็นการเน้นแนวทางการป้องกันปัญหาทางสังคมในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การออกแบบสิ่งแวดล้อม (environment design) การเฝ้าระวังของเพื่อนบ้าน (neighborhood watch and citizen patrol) ระบบความปลอดภัยส่วนบุคคล (private security) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นแรกนี้ยังเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมต่าง ๆ ด้วย เพราะปัญหาสังคมเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน กล่าวคือ การที่จะป้องกันปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคม บางครั้งจำเป็นต้องใช้วิธีการป้องกันทางสังคม (social prevention) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญห

ครอบครัว การแก้ไขปัญหาการว่างงาน การแก้ไข ปัญหาความยากจน เป็นต้น ซึ่งการป้องกัน อาชญากรรมในขั้นแรกนี้ เป็นการเน้นไปที่สาเหตุ การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและสาเหตุของการเกิด ปัญหาอาชญากรรม และยังรวมถึง การหลีกเลี่ยง พฤติกรรมการตกเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อ อาชญากรรม (victimization) อันจะส่งผลให้สามารถ ลดความหวาดกลัวอาชญากรรมและปัญหา อาชญากรรมตามไปได้ด้วย

2) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นที่สอง (secondary crime prevention)

เป็นการป้องกันปัญหาด้วยการแทรกแซง หรือยับยั้งการกระทำความผิดของอาชญากร ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาโดยการยับยั้งขณะที่ เกิดปัญหา อันเป็นรูปแบบที่เรียกว่า การป้องกัน จากสถานการณ์ที่เป็นจริงในเวลานั้น (situational prevention) คือ การกำหนดประเด็นปัญหา ให้แคบลงหรือชัดเจนขึ้น เพื่อเข้าแทรกแซง แก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้ได้ ซึ่งการจะกระทำการ ดังกล่าวได้ ต้องอาศัยความสามารถของสังคม และกระบวนการยุติธรรมในการพยายาม ทำความเข้าใจถึงศักยภาพของผู้กระทำความผิด การคาดคะเน หรือทำนายปัญหา และการกำหนด ประเด็นปัญหาจากตัวผู้กระทำความผิดเป็นหลัก ซึ่งวิธีการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในขั้นที่สองนี้ มีรูปแบบกิจกรรมที่สำคัญและเหมาะสมกับ การป้องกัน คือ การตรวจตราสอดส่องในชุมชน ทั้งจากตำรวจหรือผู้คนในชุมชนเอง โดยเฉพาะ จากเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียง ที่สามารถ ช่วยเป็นหูเป็นตา ดูแลสอดส่องได้เป็นอย่างดี การป้องกันปัญหาอาชญากรรมในขั้นที่สองนี้ คล้ายคลึงกับวิธีการในการป้องกันขั้นแรก หลายวิธี แต่การป้องกันในขั้นนี้มีข้อแตกต่าง

ไปจากการป้องกันในขั้นแรก คือ การป้องกันใน ขั้นที่สองเป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดหรือชัดเจนแล้ว จึงพยายาม เข้าดำเนินการแก้ไขปัญหา แต่การป้องกันในขั้น ที่หนึ่งนี้สามารถป้องกันได้ตั้งแต่สภาพปัญหา ยังไม่เกิดขึ้น

3) การป้องกันอาชญากรรมในขั้นที่สาม (tertiary crime prevention)

การป้องกันอาชญากรรมในขั้นนี้ เป็นหน้าที่ ภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในกระบวนการ ยุติธรรม ที่ต้องเข้ามาดำเนินการ เช่น การจับกุม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การคุมขังของเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์ การบำบัดฟื้นฟูของพนักงานคุมประพฤติ หรือพนักงานพินิจ การป้องกันอาชญากรรม ในขั้นที่สามนี้ เป็นขั้นที่เกิดกระทำความผิด หรือมีอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว การป้องกัน ในขั้นนี้จึงเป็นรูปแบบของการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ (recidivism) เพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก การป้องกัน อาชญากรรมขั้นนี้ มีกลยุทธ์ในการป้องกัน 2 วิธี คือ (1) การข่มขู่ยับยั้งเป็นกรณีพิเศษ (special deterrence) คือ การป้องกันการกระทำความผิด ของผู้กระทำความผิดด้วยการกำหนดบทลงโทษ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความหวาดกลัว และเข็ดหลาบจากการถูกลงโทษ และ (2) การลด ความสามารถของผู้กระทำความผิด (incapacitation) คือ การลดหรือการจำกัดความสามารถที่ผู้กระทำ ความผิดจะกระทำความผิดซ้ำ ให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกสูญเสียอิสรภาพ ด้วยการควบคุม หรือจำกัดพื้นที่ของผู้กระทำความผิดในช่วง เวลาหนึ่ง เช่น การกักขัง จำคุก การตรวจตรา อย่างเข้มงวด (intensive supervision) และการ ติดตามด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (electronic monitoring)

แต่เดิมสังคมมีแนวคิดว่าการป้องกัน และการควบคุมอาชญากรรมเป็นเพียงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ดังเช่นแนวความคิดที่กล่าวว่า “การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจแต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนมีสถานภาพเพียงให้การยอมรับกับตำรวจเท่านั้น” แต่จากสภาพของปัญหาอาชญากรรมซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งต่อชุมชน เศรษฐกิจ และสังคมโดยส่วนรวมทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะประชาชนล้วนแต่เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง ประชาชนจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เพื่อรักษาความสงบสุขให้แก่ชุมชนของตนเองด้วย ในปัจจุบันบทบาทของตำรวจและประชาชนในชุมชนต่อการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมจึงได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นว่า “การป้องกันอาชญากรรมที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับชุมชนมากกว่าตำรวจ” ดังนั้น บทบาทของตำรวจและชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม จึงปรากฏอยู่ในรูปแบบของ “พันธมิตรในเชิงหุ้นส่วน” (partnership) โดยเมื่อชุมชนถือเป็นกำลังหลัก ในการที่จะป้องกันอาชญากรรมแล้ว ตำรวจจึงมีบทบาทในเชิงสนับสนุนและช่วยเหลือให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งหรือปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนชุมชนสามารถใช้มาตรการควบคุมทางสังคม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในชุมชนของตนได้ดียิ่งขึ้นด้วย (เทอดเกียรติ วงศาโรจน์, 2560)

พรชัย รัชมิแพทย์ (อ้างถึงใน วีระพงษ์ บุญญะภาส และคนอื่น ๆ, 2556) กล่าวว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายเป็น 2 นัยด้วยกัน ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น และการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยทำหน้าที่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมาย หรือนโยบายของรัฐ เพราะหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีมากมายหลายประการนั้น ย่อมประกอบไปด้วยกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐ คือ การจัดการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีความทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชน แม้กิจกรรมบางอย่างรัฐต้องดำเนินการเอง โดยประชาชนไม่อาจมีส่วนร่วมได้โดยตรง แต่อาจเป็นการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เพื่อให้รัฐสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนบางเรื่องก็อาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้โดยตรงทั้งหมดหรือบางส่วน เพราะลำพังรัฐแต่ฝ่ายเดียวไม่อาจดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ หรือแม้จะทำได้สำเร็จก็อาจต้องใช้เวลามาก มีค่าใช้จ่ายสูงเกินไป หรือไม่ทันต่อสถานการณ์

Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน พงษ์ธร ธีญญลศิริ, 2552; ยุติดา พาชีรัตน์ และนิพนธ์ ศศิธรเสาวภา, 2563; อัดดกร ธรรมศิริ, 2562) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การให้ข้อมูลที่สำคัญ อภิปราย ถึงปัญหาและความต้องการ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา เลือกที่จะริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ จัดระบบ กำหนดแนวทางของกิจกรรม หรือโครงการนั้น และนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและปัญหานั้น ๆ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) หมายถึง การมีส่วนร่วม การรับรู้ ถึงขั้นตอนการปฏิบัติการ จากการใช้ทรัพยากร ต่าง ๆ ที่มี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการ ไม่ว่าจะเป็นเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ คำแนะนำ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หรือบริหารจัดการตามหน้าที่และศักยภาพของตน อาจอยู่ในรูปแบบของการเข้าร่วมประชุม การร่วมวางแผนงาน ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอน การดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วยการสนับสนุน ด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) หมายถึง การที่ผู้มีส่วนร่วมหรือชุมชนจะได้รับผล จากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ด้านดีหรือผลกระทบทางด้านลบ ก็ตาม ซึ่งการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีความ สำคัญต่อการยอมรับกิจกรรมหรือโครงการ ได้แก่ (1) ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ ความ ต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น การมีรายได้ เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ การเพิ่มผลผลิต และการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น (2) ผลประโยชน์

ทางสังคม คือ ความต้องการพื้นฐานด้านสาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การมีส่วนสาธารณะ โรงเรียน การได้รับบริการและความพึงพอใจ ในระบบสาธารณสุข การมีระบบสาธารณสุข ที่ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือการมี คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ (3) ผลประโยชน์ส่วนบุคคล คือ ความปรารถนา ที่จะได้เข้าเป็นสมาชิก มีอำนาจ หรือการได้รับการยอมรับ เช่น ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การมีความเคารพนับถือตนเองมากขึ้น การมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) เป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการทั้งหมด และเป็นการแสดงถึง การปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป หมายถึง การที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการ ติดตามการดำเนินงาน ประเมินผลโครงการ และตรวจสอบความโปร่งใส เพื่อกำหนดหรือวาง แนวทางในการดำเนินโครงการการปรับปรุง แก้ไขโครงการ หรือเพื่อหยุดการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการต่อไป โดยการประเมินอาจจะ อยู่ในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ก็ได้และมีวิธีที่แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสม ของโครงการและสภาพสังคมนั้น ๆ

■ วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลในการ ทำความเข้าใจ ถึงสาเหตุ แนวทาง ปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความ

ปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ในชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี และมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงตามหลักการของเหตุผล โดยให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม หรือมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมเพื่อการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ทั้งหมด 15 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย

1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.ปากคลองรังสิต กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 2 คน

2) เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหลักหก ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน (แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน มีความเห็นว่าการดำเนินงานของเทศบาลหลักหก ไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนและไม่สะดวกให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากอดีตเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีแทน)

2. เจ้าหน้าที่จากภาคเอกชน ประกอบด้วย

1) ผู้อำนวยการสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต 1 คน

2) เจ้าหน้าที่สำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 2 คน

3. ภาคประชาชน ประกอบด้วย

1) หัวหน้า/ประธานชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

2) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอกที่มีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 2 คน

3) อาสาสมัครศูนย์กู้ภัยเมืองเอกที่มีประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 2 คน

4) นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่ทำกิจกรรมด้านชุมชนสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับชุมชนด้านการป้องกันอาชญากรรม จำนวน 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาจำแนกออกเป็นประเด็นตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำมาตีความ สังเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยหลักแห่งเหตุและผล สร้างข้อสรุปอภิปรายข้อเท็จจริงที่ค้นพบ และสรุปตามประเด็นคำถามในการศึกษา โดยใช้วิธีการตีความข้อมูลตามหลักการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (content analysis) และจำแนกออกเป็น 3 ประเด็นหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ แนวทางการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วม และแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเมืองมหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน

■ ผลการวิจัย

1. ลักษณะและสภาพปัญหาของเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก

หมู่บ้านเมืองเอก เป็นพื้นที่หมู่บ้านจัดสรรเอกชนขนาดใหญ่ ในพื้นที่ตำบลหลักหก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่มีนิติบุคคลส่วนกลางในการดูแลรักษา บริหารจัดการ ทั้งเรื่องระบบสาธารณูปโภค การคมนาคม การจัดการพื้นที่ ตลอดจนการรักษาความปลอดภัย ส่งผลให้สภาพชุมชนเมืองเอกมีพื้นที่รกร้างว่างเปล่าหลายแห่ง มีปัญหาถนนหนทางทรุดโทรม ปัญหาการคมนาคม ปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนปัญหาสังคมอื่น ๆ คนในชุมชนแต่ละโครงการมีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันดูแลบริหารจัดการภายในโครงการของตนเอง จากผู้พักอาศัยในโครงการบางส่วน ร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการและประธานชุมชนตามความสมัครใจ เพื่อช่วยกันดูแล สอดส่อง ส่งข่าวประสานงานกันภายในชุมชนของตน และเพื่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนต่าง ๆ โดยที่ไม่มีอำนาจบังคับในการบริหารจัดการ ไม่มีกฎหมายหรือกฎระเบียบที่จะสามารถใช้ควบคุมดูแลบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมได้ ไม่มีงบประมาณและกำลังเพียงพอที่จะสามารถดูแลพื้นที่โดยรอบได้อย่างทั่วถึง และแต่ละโครงการยังขาดการประสานงานการทำงานอย่างใกล้ชิดกับโครงการอื่น

โครงการหมู่บ้านเมืองเอก มีมหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านเมืองเอกโครงการ 2 และโครงการ 3 เป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนทั้งธุรกิจการค้า การบริการ ธุรกิจที่พักอาศัย แรงงานที่เข้ามาเพื่อประกอบอาชีพ ส่งผลให้โดยภาพรวม

ของหมู่บ้านเมืองเอก มีลักษณะที่พักอาศัยและกลุ่มธุรกิจหลากหลายรูปแบบ ทั้งบ้านพักอาศัยส่วนตัว บ้านเช่า คอนโด หอพักเอกชน ร้านค้า ร้านอาหาร สถานบันเทิง มีผู้คนสัญจรผ่านไปมา และผ่านเข้าออกในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ทั้งประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อย่างถาวร ประชากรแฝงที่เข้ามาทำงาน และประชากรแฝงทางการศึกษา

ปัญหาที่เกิดจากประชากรแฝงจำนวนมากในพื้นที่ของเมืองมหาวิทยาลัยรังสิต ที่มีจำนวนนักศึกษาลงทะเบียนเรียนและย้ายเข้ามาพักอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 20,000 คน ในทุก ๆ ปี รวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษา และประชากรแฝงด้านแรงงานที่เป็นผู้ประกอบการและแรงงานที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ ซึ่งมีได้มีการย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันประชากรที่อยู่อาศัยและทำงานในเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนเมืองเอกมีมากกว่า 50,000 คน ในขณะที่จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานสายตรวจในพื้นที่มีเพียง 2 นาย และยังมีภารกิจอื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกด้วย และเทศบาลตำบลหลักหกก็เป็นหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อีกแห่งหนึ่ง ที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน แต่เจ้าหน้าที่เทศบาลเองก็มีภารกิจอื่น ๆ และมีขอบเขตพื้นที่ในการดูแลกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล มีงบประมาณที่จำกัด และมีรูปแบบการใช้อำนาจบริหารจัดการที่ไม่เป็นอิสระเท่าที่ควร ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถดูแลรักษาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนและชุมชนได้อย่างทั่วถึง ก่อให้เกิดปัญหาสังคมภายในชุมชนตามมา เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอุบัติเหตุทางรถยนต์และรถจักรยานยนต์

ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาถนนหนทางชำรุด ไฟส่องสว่างไม่เพียงพอ ปัญหายาเสพติด บ้านรกร้างว่างเปล่าที่กลายเป็นแหล่งมั่วสุม เสพยาเสพติดของกลุ่มวัยรุ่น ปัญหาการทะเลาะวิวาท รวมถึงปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาทิ ชิงทรัพย์, ขโมยทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ลักขโมย

2. การมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย ชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก

การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการแบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน พงษ์ธร ธีญญศิริ, 2552; ยุติดา พาชีรัตน์ และนิพนธ์ ศศิธรเสาวภา, 2563; อัศตกร ธรรมศิริ, 2562) มาเป็นหลักในการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision Mmaking) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจ ปฏิบัติการ จากผลสัมฤทธิ์ผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่พบการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหาความต้องการ แนวทางการแก้ไขปัญหา ไม่มีการตัดสินใจริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจ ปฏิบัติการร่วมกัน ในการป้องกันอาชญากรรมจากทุกภาคส่วนจะเป็นเพียงการริเริ่มหรือดำเนินการตัดสินใจภายในหน่วยงานหรือภายในกลุ่มของตนเองเท่านั้น แล้วจึงมีการส่งข่าวหรือเชิญชวนหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่น เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการขั้นต่อไป ซึ่งอาจจะมีการเสนอแนวคิด ความคิดเห็น ความต้องการต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน

หรือต่อประธานชุมชนเพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการริเริ่มตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนบ้าง โดยใช้ความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นการส่วนตัวในระหว่างบุคคลเท่านั้น เช่น ส่วนของภาครัฐโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ จัดโครงการตลับปัด โดยวางแผนและกำหนดรายละเอียดโครงการภายในหน่วยงานของตนเอง และเชิญชวนเจ้าหน้าที่ภาคเอกชนและประชาชนสาขาอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่ เข้าร่วมอบรมเรียนรู้ การสังเกตลักษณะความผิดปกติหรือลักษณะอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนแล้วให้ช่องทางในการแจ้งข่าวสารหรือเบาะแสกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง ส่วนของภาคเอกชนโดยมหาวิทยาลัยรังสิต ริเริ่มการจัดตั้งสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัยเพิ่มเติม โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้อบรมและฝึกสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้ตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิตมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และสามารถดำเนินการดูแล ตรวจตราพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัย และบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยรังสิต อันเป็นการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาและประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงเป็นกำลังสนับสนุนให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบไปด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ จากผลสัมฤทธิ์ผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชนทั้ง 3 กลุ่ม ปรากฏให้เห็นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย โดยส่วนมากจะเป็นการประสานขอความร่วมมือ รองลงมาเป็นการสนับสนุนด้านทรัพยากร และการเข้าร่วมในการบริหารตามลำดับ ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมจะเปิดโอกาสให้ทั้งภาคเอกชน และภาคประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันอาชญากรรม ในชุมชน เช่น ในรูปแบบของตำรวจบ้าน ที่สามารถลงพื้นที่ตรวจตราบริเวณเพื่อป้องกัน อาชญากรรมในชุมชน แต่การมีส่วนร่วม ในปฏิบัติการรูปแบบนี้ค่อนข้างมีความเสี่ยง ประชาชนที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมจึงน้อย ประกอบกับภาระหน้าที่ในการทำงานของประชาชน แต่ละคน ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการได้สม่ำเสมอ ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ จะมีส่วนร่วมในการช่วยสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร เบาะแส พฤติกรรมผิดปกติที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือข้อมูลเฉพาะเจาะจงใดที่ทางเจ้าหน้าที่ร้องขอ ให้ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ ของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน และหากมีความ ผิดปกติหรือได้รับการแจ้งเหตุจากประชาชน ที่พักอาศัยในโครงการ ประธานโครงการ หรือประธานชุมชนก็จะทำหน้าที่เป็นคนกลาง ในการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาคเอกชนโดยตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต มีการลาดตระเวนตรวจตราในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ หากได้รับแจ้งหรือพบเห็น สิ่งผิดปกติ หรือพบเจอเหตุอาชญากรรม จะมี การประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ. ปากคลองรังสิต เพื่อให้เข้ามาจัดการและระงับเหตุ โดยตำรวจมหาวิทยาลัยจะเป็นกำลังสนับสนุน ในกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจร้องขอให้ช่วยเหลือ พนักงานเจ้าหน้าที่

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ ส่วนบุคคล จากผลสัมฤทธิ์ผู้รักษาความปลอดภัย ในชุมชน ทั้ง 3 กลุ่ม ปราบกฏให้เห็นการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ทางสังคมและผลประโยชน์ส่วน บุคคลตามลำดับ แต่ไม่พบการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ทางด้านวัตถุจากการป้องกัน อาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัย แม้จะเป็น เพียงเป็นการดำเนินการทั้งจากการที่เจ้าหน้าที่ ตำรวจลาดตระเวนตรวจตราตามหน้าที่ การที่ มหาวิทยาลัยรังสิตจัดตั้งตำรวจมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยดูแล สอดส่อง ตรวจตราพื้นที่ ไม่ใช่ เพียงแค่พื้นที่ภายในรั้วมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงพื้นที่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย และชุมชนเมืองเอกโครงการที่อยู่ใกล้เคียง หรือ การที่กลุ่มอาสาสมัครและประชาชนในชุมชน แต่ละโครงการเอง มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็น คณะกรรมการช่วยกันดูแลสอดส่องความผิดปกติ และคอยประสานงานกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวบรวมเงินทุนในการจัดซื้อกล้องวงจรปิดเพื่อ ติดตั้งภายในพื้นที่ชุมชนของตน ส่งผลให้ปัญหา อาชญากรรมต่าง ๆ ในชุมชนลดน้อยลงอย่าง เห็นได้ชัด โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับ ทรัพย์ ประชาชนที่พักอาศัย อยู่ในพื้นที่รู้สึก ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) เป็นการควบคุมและตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึง การปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป จากผล สัมฤทธิ์ผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่ปรากฏให้เห็นการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล (evaluation) จากการมีส่วนร่วมในการ

ป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัยจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน จะเป็นเพียงการประเมินผลภายในหน่วยงานหรือภายในองค์กรของตนเองเท่านั้น

3. ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อการป้องกันอาชญากรรมของเมืองมหาวิทยาลัยชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก

ปัญหาและอุปสรรคในส่วนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

1) ภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนมาก มีภารกิจที่หลากหลายต้องดำเนินงานจำนวนเจ้าหน้าที่จึงไม่เพียงพอในการดูแลจัดการพื้นที่ขนาดใหญ่ และประชากรที่หนาแน่นเกินกว่ากำลังคนที่มี

2) ไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และไม่มียงบประมาณที่เพียงพอในการดูแลป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่

3) หน่วยงานภาครัฐขาดความเอาใจจริง เอาใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ส่งผลให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่หรือองค์กร และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

4) หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนบ่อยครั้ง ถึงแม้จะมีการประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมของชุมชนกับหน่วยงานไว้แล้ว แต่เมื่อหัวหน้าหน่วยงานถูกสับเปลี่ยน ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง

5) ขาดการประสานงานและขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นในพื้นที่ ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลือดูแลประชาชน

6) เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอแนะความคิดเห็นต่อกิจกรรมในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ ไม่รับฟังปัญหาที่แท้จริงของประชาชน

ปัญหาและอุปสรรคในส่วนของภาคเอกชน

1) การดำเนินการในการป้องกันอาชญากรรมยังไม่ได้มีการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ตลอดจนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเท่าที่ควรและประชาชนในพื้นที่ยังไม่ให้ความร่วมมือและไม่ยอมรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัย

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยไม่มีกฎหมายหรือกฎระเบียบ ที่ให้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยพบเห็นการกระทำความผิดจะไม่สามารถเข้าดำเนินการระงับเหตุหรือจับกุมได้ แต่จะทำหน้าที่ได้ในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจร้องขอเท่านั้น

3) การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ แม้จะมีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่บ้าง แต่จะอยู่ในรูปแบบเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัย หรือเพื่อดำเนินงานร่วมกันเป็นครั้งคราวตามกิจกรรมที่เกิดขึ้น แต่หากเป็นการดำเนินการกิจตรวจตรา ดูแลความสงบเรียบร้อยในเมืองมหาวิทยาลัยประจำวัน ยังไม่มีการประสานงานเพื่อจัดการวางแผนและดำเนินงานร่วมกัน

4) หน่วยงานหรือกลุ่มอาสาสมัครที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยและป้องกันอาชญากรรมของชุมชน ขาดการประสานงานและการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

5) เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนบ่อยครั้ง ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยบางส่วนไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร ขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการตรวจตรา หรือสังเกตสถานการณ์ และความเข้าใจต่อข้อกฎหมาย ที่เป็นข้อจำกัดในการดำเนินงาน

6) ปัจจุบันจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยมีจำนวนไม่เพียงพอ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัยเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยรังสิต ได้รับเงินเดือนและสวัสดิการจากมหาวิทยาลัย ซึ่งหากต้องการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจมหาวิทยาลัย ก็จะต้องเป็นการเพิ่มงบประมาณส่วนนี้ของมหาวิทยาลัยด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในส่วนของภาคประชาชนในพื้นที่

1) อาสาสมัครศูนย์กู้ภัยเมืองเอกและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ขาดแคลนบุคลากรหรืออาสาสมัครที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากการเป็นอาสาสมัครเกิดจากความสมัครใจของประชาชนที่มีจิตอาสา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยเหลือชุมชนและสังคม โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

2) อาสาสมัครศูนย์กู้ภัยเมืองเอกและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ประสบปัญหางบประมาณที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะในการปฏิบัติงาน

3) ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวน ตรวจตราพื้นที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่

4) ประชาชนบางส่วนขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือกันช่วยดูแลรักษาชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ไม่สนใจในปัญหาที่ชุมชนกำลังประสบอยู่ ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และขาดความสัมพันธ์อันดีที่จะสร้างเป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งในการดูแลรักษาชุมชนของตนเองได้

5) ประชาชนหรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ประมาทและขาดการดูแลรั้วมรั้งตนเองในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจทำให้ตกเป็นเป้าหมายของอาชญากรได้ง่าย

■ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมืองมหาวิทยาลัยรังสิต ในชุมชนหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี ได้รับผลกระทบและประสบปัญหาจากการขยายตัวและการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ประสบปัญหาประชากรแฝงจากการศึกษาที่เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่อย่างหนาแน่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมที่ประสงค์ต่อทรัพย์สินเป็นส่วนใหญ่ เช่น วังราวทรัพย์สินชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ จากปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหา คือ การดูแลที่ไม่ทั่วถึง มีพื้นที่รกร้างขาดการดูแล ถนนหนทางระหว่างโครงการมีสภาพทรุดโทรมและถูกทิ้งร้าง จึงกลายเป็นจุดเสี่ยงในการเกิดปัญหาอาชญากรรมทุกภาคส่วนตั้งแต่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งนำโดยมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อยู่ในชุมชนจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการป้องกันอาชญากรรมร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้รักษาความปลอดภัยในชุมชน อาศัยแนวคิดพื้นฐานมาจากการที่แต่ละภาคส่วน แต่ละบุคคลตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเห็นความสำคัญในการดูแลรักษาชุมชน จึงอาศัยความร่วมมือร่วมใจของผู้คนในชุมชน ประสานความร่วมมือให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมร่วมกันหาทางออกและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน และมีแนวทางการดำเนินงานด้วยหลักการมีส่วนร่วม โดยประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่น เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินการบางขั้นตอนของกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ มีการส่งเสริมให้ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชน เพื่อให้ภาคเอกชน อาสาสมัครภาคประชาชน และผู้คนในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแล แจ้งข่าวสารหรือเบาะแสกับทางเจ้าหน้าที่ ร่วมเป็นกำลังสนับสนุนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือสนับสนุนด้วยทรัพยากรที่มี ซึ่งการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สุดนั้น มิควรแต่ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น แต่หน่วยงานภาคเอกชน กลุ่มอาสาสมัคร ประธานหรือหัวหน้าชุมชน และประชาชนในชุมชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ประสานงานการทำงานร่วมกัน สนับสนุนการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย จึงจะมีส่วนทำให้การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบผลสำเร็จ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการแบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff ซึ่งแบ่งออกเป็น

4 ขั้นตอน มาใช้เป็นหลักในการศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมที่พบเห็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ เมื่อทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน เป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และภาระหน้าที่ของอาสาสมัครภาคประชาชนในชุมชน อาชญากรรมในพื้นที่ลดลง ชุมชนมีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ประชาชน ที่พักอาศัยในพื้นที่รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการที่มีการช่วยตรวจตราพื้นที่ แจ้งข่าว บอกกล่าวข้อมูลประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อำนาจความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และสนับสนุนทรัพยากร รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ให้ข้อมูลที่สำคัญอันเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติการ แต่ยังไม่ปรากฏให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและตัดสินใจ การเลือกดำเนินโครงการหรือกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการใด ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และจากการวิจัยไม่พบการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน แต่อาจมีการพูดคุยสอบถามเพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชน

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ควรเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเริ่มต้นจากการพยายามสร้างความร่วมมืออย่างชัดเจน อาจเป็นการลงนามร่วมมีการทำงานอย่างรูปธรรม และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง

โดยให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักเป็นแกนนำในการดำเนินการ

2) ประสานงานในระดับหัวหน้าหน่วยงาน แกนนำของชุมชน สร้างระบบหรือขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในฐานะหน่วยงานหรือองค์กรมากกว่าที่จะอยู่ในรูปแบบของตัวบุคคล เพื่อลดการเกิดปัญหาการดำเนินงานที่หยุดชะงัก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในแต่ละหน่วยงาน

3) หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานและภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความชัดเจนมากขึ้น

4) กำหนดให้มีระเบียบหรือกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงาน และให้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่แก่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างเหมาะสม

5) กำหนดนโยบายร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์และสร้างแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานหรือกลุ่มอาสาสมัครให้ชัดเจน

6) เสริมสร้างการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยและการป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนแกนนำและประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นการช่วยลดภาระของแต่ละหน่วยงาน และสร้างแนวทางปฏิบัติงานในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพแก่ชุมชนยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน ควรจัดให้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี

ส่วนร่วมคิด ร่วมรับรู้ และร่วมตัดสินใจ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนและจากประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นผู้ที่รู้จักชุมชนอย่างดีที่สุด เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง รับฟังถึงปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง พร้อมกับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการหรือสนับสนุนการปฏิบัติการอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพของประชาชนหรือที่ชุมชนมี

2) จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง

3) สร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วน ให้แต่ละภาคส่วนเห็นถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับ อาจอยู่ในรูปแบบของค่าตอบแทนหรือรางวัล เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมกับชุมชน

4) เพิ่มการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนและชุมชนจะได้รับ เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามและยอมรับในการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่ที่มีได้เป็นเจ้าพนักงานและไม่มีอำนาจบังคับตามกฎหมาย

5) อบรมให้ความรู้ในการดูแลตนเอง และชุมชนให้ปลอดภัย เสริมสร้างให้ประชาชนและเยาวชน รุ่นใหม่ รักและหวงแหนชุมชนของตน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันการเกิดอาชญากรรมในชุมชน

■ บรรณานุกรม

- เทอดเกียรติ วงศาโรจน์. (2560). *การพัฒนา
รูปแบบการสร้างเครือข่ายปฏิบัติการชุมชน
และมวลชนสัมพันธ์เพื่อการป้องกัน
อาชญากรรม*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงษ์ธร ธัญญสิริ. (2552). *แนวทางการส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
ยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง
ยุติธรรม.
- ยุธิดา พาศิรินทร์ และนิพนธ์ ศศิธรเสาวภา.
(2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม
ของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานของ
เทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร
จังหวัดสระแก้ว. *วารสารการวิจัยการบริหาร
การพัฒนา*, 10(1), 53-64.
- วิติยา ปิตัตังนาโพธิ์. (2555). *รายงานผลการวิจัย
โครงการผลกระทบจากการขยายตัว
ของเมืองมหาวิทยาลัย ต่อการเปลี่ยนแปลง
พื้นที่ชุมชนโดยรอบ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย
นเรศวร จังหวัดพิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*
- วีระพงษ์ บุญโยภาส, สุพัตรา แผนวิชิต และ
นิพนธ์ ปัญญาเลิศกิตติ. (2556). *รายงาน
การวิจัยโครงการการจัดการความรู้เกี่ยวกับ
การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
สนับสนุนการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562).
ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2563, จาก [http://www.
mua.go.th/book.html](http://www.mua.go.th/book.html)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *สถิติคดีอาญา
คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ
จำแนกตามประเภทความผิด รายจังหวัด
พ.ศ. 2560 - 2562*. ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2563,
จาก [http://statbbi.nso.go.th/staticreport/
page/sector/th/09.aspx](http://statbbi.nso.go.th/staticreport/
page/sector/th/09.aspx)
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี.
(2562). *รายงานการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรม ปี 2562 (มกราคม - มิถุนายน
2562)*. ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2563, จาก [http://
www.industry.go.th/pathumthani/index.
php/2016-09-06-08-07-26/2016-09-06-
08-09-08](http://
www.industry.go.th/pathumthani/index.
php/2016-09-06-08-07-26/2016-09-06-
08-09-08)
- อรรถกร ธรรมศิริ. (2562). *แนวทางการป้องกัน
อาชญากรรมในชุมชนรอบสถาบันการศึกษา:
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต*. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
รังสิต.

